ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*] SECINĀJUMI, sniegti 2011. gada 14. jūlijā[1]

1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvā 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu[2] ir paredzēta prasība, ka atsevišķiem valsts plāniem un programmām pirms to pieņemšanas ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. Šī novērtējuma ietvaros iestāde, kas ir atbildīga par plāna sagatavošanu, apspriežas ar sabiedrību un uzņēmumiem, kam ir ar vides aizsardzību saistīti pienākumi.

2. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *Seaport (NI) Ltd*, kā arī *Magherafelt district Council* u.c. un *Department of the Environment for Northern Ireland* (vides ministrija) par apspriežu procedūru, kas īstenota, sagatavojot reģionālos attīstības plānu projektus Ziemeļīrijā.

3. Šajā lūgumā Tiesa ir aicināta precizēt divus no noteikumiem, kas ir saistīti ar apspriežu procedūras īstenošanu. Pirmais, kas ir paredzēts direktīvas 6. panta 3. punktā, attiecas uz konsultatīvo iestāžu izraudzīšanos. Šajā lietā *Department of the Environment for Northern Ireland* vienlaikus ir gan iestāde, kas ir atbildīga par attiecīgo plānu, gan iestāde, kura valsts tiesību aktos izraudzīta apspriežu procedūras īstenošanai. Tādējādi ir jānoskaidro, vai tādā situācijā, kāda tiek aplūkota pamata lietā, dalībvalstij ir pienākums izraudzīties jaunu konsultatīvo iestādi, kas ir nošķirta un neatkarīga no pirmās iestādes.

4. Otrais noteikums, kas ir paredzēts direktīvas 6. panta 2. punktā, attiecas uz termiņu, kas ir noteikts apspriežu procedūras īstenošanai. Jānoskaidro, vai šo termiņu katrā atsevišķā gadījumā var noteikt iestāde, kas ir atbildīga par plānu vai programmu, vai arī tas ir jāprecizē tiesību aktos, ar kuriem direktīva tiek transponēta.

5. Turpmāk izklāstīto iemeslu dēļ es uzskatu, ka drošai un lietderīgai direktīvas ieviešanai ir nepieciešams, ka tādā situācijā, kāda tiek aplūkota pamata lietā, dalībvalsts izraugās jaunu konsultatīvo iestādi, kas ir nošķirta un neatkarīga no iestādes, kura ir atbildīga par plāna sagatavošanu. Savukārt nekas, manuprāt, neliedz valsts tiesību aktos paredzēt, ka termiņu, kas ir noteikts apspriežu procedūras īstenošanai, katrā atsevišķā gadījumā precizē iestāde, kura ir atbildīga par plānu, tomēr ar

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — OV L 197, 30. lpp.; turpmāk tekstā — "direktīva".

nosacījumu, ka šis termiņš ir pietiekams, lai iestādēm un sabiedrībai, ar ko ir notikušas apspriedes, būtu reāla iespēja paust savu viedokli par plāna projektu.

I — Atbilstošās tiesību normas

A — *Direktīva*

6. Direktīvas galvenais mērķis, kā izriet no tās 1. panta, ir plānus un programmas, kam var būt būtiska ietekme uz vidi, to sagatavošanas gaitā un pirms to pieņemšanas pakļaut ietekmes uz vidi novērtējumam. Savienības likumdevējs tādējādi atbilstoši EKL 174. pantam un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pantam vēlas nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni.

7. Direktīvā ir noteikts minimālais vides novērtējuma tiesiskais regulējums, ļaujot dalībvalstīm noteikt procesuālos noteikumus, ņemot vērā subsidiaritātes principu [3].

3 — Direktīvas preambulas 8. apsvērums.

8. Saskaņā ar direktīvas 2. panta b) punktu vides novērtējums ietver vides pārskata sagatavošanu (kurā ir norādīta iespējama būtiska ietekme uz vidi un saprātīgi alternatīvi risinājumi), kā arī apspriedes ar iestādēm, kas ir atbildīgas par vides jautājumiem, sabiedrību un citām dalībvalstīm būtiskas pārrobežu ietekmes gadījumā. Vides pārskats un apspriežu rezultāti tiek ņemti vērā pirms plāna vai programmas pieņemšanas. Tiklīdz šis plāns vai šī programma ir pieņemta, iestādes, kas ir atbildīgas par vides jautājumiem, sabiedrība, kā arī ikviena dalībvalsts, ar kuru ir notikušas apspriedes, tiek informētas un to rīcībā tiek nodota atbilstoša informācija.

9. Apspriežu procedūra ir reglamentēta direktīvas 6. pantā. Šī tiesību norma ir formulēta šādi:

“1. Plānus vai programmu projektus un vides pārskatus, kas sagatavoti saskaņā ar 5. pantu, dara pieejamus šā panta 3. punktā minētajām iestādēm un sabiedrībai.

2. Iestādēm, kas minētas 3. punktā, un 4. punktā minētajai sabiedrībai dod savlaicīgas un reālas iespējas atbilstīgos termiņos, pirms plānu vai programmu pieņemšanas vai

to iesniegšanas likumdošanas procedūrai, izteikt savu viedokli par plāna vai programmas projektu un tam pievienoto vides pārskatu.

3. Dalībvalstis nozīmē iestādes, ar kurām to specifisko ar vides aizsardzību saistīto pienākumu dēļ jāapspriež plānu un programmu īstenošanas ietekme uz vidi.

4. Lai ievērotu 2. punktu, dalībvalstis identificē sabiedrību, tajā iekļaujot iedzīvotājus, kurus ir ietekmējusi vai var ietekmēt attiecīgā lēmuma pieņemšana saskaņā ar šo direktīvu, vai kas tajā piedalās [..].

5. Dalībvalstis nosaka sīki izstrādātu kārtību, kādā veicama iestāžu un sabiedrības informēšana, kā arī apspriešana iestādēs un sabiedrībā."

B — *Direktīvas transponēšana valsts tiesību sistēmā*

10. Direktīva tika transponēta ar 2004. gada noteikumiem par atsevišķu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (*Environmental Assessment of Plans and Programmes Regulations (Northern Ireland) 2004*; turpmāk tekstā — "2004. gada noteikumi").

11. Ar 2004. gada noteikumu 4. pantu tika transponēts direktīvas 6. panta 3. punkts, kas attiecas uz konsultatīvo iestāžu izraudzīšanos. Šis 4. pants ir formulēts šādi:

"(1) Ievērojot 2. punktu, *Department of the Environment for Northern Ireland* ir konsultatīva iestāde [..].

(2) Ja *Department of the Environment for Northern Ireland* kādā brīdī ir par plānu vai programmu atbildīgā iestāde, tā atbilstoši [2004. gada] noteikumiem šajā laikā neveic konsultatīvās iestādes funkcijas saistībā ar šo plānu vai programmu [..]."

12. Ar 2004. gada noteikumu 12. pantu ir transponēts direktīvas 6. panta 2. punkts, kas attiecas uz termiņiem, kuri ir noteikti apspriežu procedūras īstenošanai. Šajā 12. pantā ir noteikts:

"(1) Ikviens plāna vai programmas projekts, par kuru ir sagatavots vides pārskats [..], un tiem pievienotais vides pārskats [..] tiek nodoti konsultatīvās iestādes un sabiedrības rīcībā atbilstoši turpmākajiem šī panta noteikumiem.

(2) Cik vien drīz iespējams pēc atbilstošo dokumentu sagatavošanas, atbildīgā iestāde nosūta to kopiju konsultatīvajai iestādei un uzaicina to izteikt savu viedokli par atbilstošajiem dokumentiem noteiktā termiņā.

(3) Atbildīgā iestāde:

(a) četrpadsmit dienu laikā pēc atbilstošo dokumentu sagatavošanas atbilstoši 5. punktam publicē paziņojumu vai nodrošina, ka tiek publicēts paziņojums:

(i) kurā ir norādīts plāna, programmas vai grozījuma virsraksts;

(ii) kurā ir norādīta adrese (kas var ietvert interneta vietni), kur iespējams iepazīties ar atbilstošo dokumentu kopiju vai kur iespējams šādu kopiju iegūt;

(iii) kurā tiek izteikts aicinājums paust viedokli par atbilstošajiem dokumentiem;

(iv) kurā ir norādīta adrese, uz kuru ir nosūtāmi viedokļi, un termiņš to nosūtīšanai;

(b) saglabā atbilstošo dokumentu kopiju, kas ir pieejama tās galvenajā birojā, lai sabiedrība varētu ar to iepazīties parastajā darba laikā un bez maksas, un

(c) publicē atbilstošo dokumentu kopiju iestādes interneta vietnē.

(4) 2. punktā un 3. punkta a) apakšpunkta iv) daļā minētajiem termiņiem ir jābūt tādiem, lai tiem, kam uzaicinājums [paust viedokli] ir pagarināts, ir reāla iespēja savlaicīgi izteikt savu viedokli par atbilstošajiem dokumentiem.

[..]"

II — Fakti un pamata tiesvedība

13. Laikā, kad norisinājās pamata lietā aplūkojamie fakti, *Department of the Environment for Northern Ireland* ietilpa četras aģentūras, to skaitā plānošanas dienests un vides un mantojuma dienests [4].

14. Sagatavojot projektus "Northern Area Plan 2016" un "Magherafelt Area Plan 2015", plānošanas dienests strādāja ļoti cieši kopā ar vides un mantojuma dienestu. Pēdējais minētais sniedza informāciju, kā arī viedokli par attiecīgo projektu saturu.

15. Saistībā ar apspriežu procedūru *Department of the Environment for Northern Ireland* projektu "Northern Area Plan 2016" un vides pārskatu nosūtīja sabiedrībai, kā arī savam

4 — Šim abām aģentūrām nav juridiskas personas statusa, bet tām ir pašām savs personāls, kā arī administratīvie resursi un savas telpas.

vides un mantojuma dienestam un citām valsts iestādēm. Termiņš apsvērumu iesniegšanai bija astoņas nedēļas. *Department of the Environment for Northern Ireland* saņēma 5 250 apsvērumus no sabiedrības saistībā ar plāna projektu, kā arī 4 apsvērumus saistībā ar vides pārskatu. To vidū bija 49 *Seaport (NI) Ltd* nosūtīti apsvērumi, no kuriem viens bija saistīts ar šī pārskata saturu un ar vides novērtējuma veikšanu.

16. Projekts "Magherafelt Area Plan 2015" un vides pārskats tika paziņoti vides un mantojuma dienestam, kā arī citām ieinteresētajām iestādēm. *Department of the Environment for Northern Ireland* tos aicināja izteikt savus apsvērumus sešu nedēļu laikā. Tas saņēma apmēram 5 300 apsvērumus saistībā ar plāna projektu un 5 apsvērumus saistībā ar vides pārskatu.

17. 2005. gada novembrī un decembrī *Seaport (NI) Ltd*, kā arī *Magherafelt district Council* u.c. attiecīgi iesniedza prasību *High Court of Justice in Northern Ireland* [Ziemeļīrijas Augstākajā tiesā] (Apvienotā Karaliste), uzskatot, ka ietekmes uz vidi novērtējums saistībā ar attiecīgo plānu projektiem netika veikts atbilstoši direktīvas noteikumiem.

18. Katrā no šīm abām tiesvedībām *High Court of Justice in Northern Ireland* atzina, ka ar 2004. gada noteikumu 4. pantu nav pareizi transponēta direktīvas 6. panta 3. punktā paredzētā prasība izraudzīties jaunu konsultatīvo iestādi, ja *Department of the Environment for Northern Ireland* ir arī iestāde, kas ir atbildīga par plānu. Tāpat arī tā uzskatīja, ka ar 2004. gada noteikumu 12. pantu nav pienācīgi transponēti direktīvas 6. panta 2. punkta noteikumi, jo nav noteikts īpašs termiņš, kurā ir jāiesniedz apsvērumi.

19. *Department of the Environment for Northern Ireland* iesniedza apelācijas sūdzību *Court of Appeal in Northern Ireland* [Ziemeļīrijas apelācijas tiesā] (Apvienotā Karaliste).

III — Prejudiciālie jautājumi

20. Uzskatot, ka šī strīda atrisināšanai ir nepieciešama Savienības tiesību interpretācija, *Court of Appeal in Northern Ireland* nolēma uzdot Tiesai šādus trīs prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai, pareizi interpretējot direktīvu [..], gadījumā, ja valsts iestāde, kas sagatavo plānu, kurš ietilpst 3. panta piemērošanas jomā, pati ir iestāde, kam ir vispārēji

pienākumi vides aizsardzības jomā dalībvalstī, dalībvalsts var atteikties saskaņā ar 6. panta 3. punktu izraudzīties iestādi, ar kuru ir jāapspriežas atbilstoši 5. un 6. pantam?

IV — Mana analīze

A — *Par pirmo un otro jautājumu*

2) Vai, pareizi interpretējot direktīvu, gadījumā, ja iestāde, kas sagatavo plānu, kurš ietilpst 3. panta piemērošanas jomā, ir arī iestāde, kam ir vispārēji pienākumi vides aizsardzības jomā dalībvalstī, šai valstij ir jānodrošina, ka pastāv no minētās iestādes nošķirta konsultatīva iestāde, kas ir jāizraugās?

21. Uzdodot pirmos divus jautājumus, iesniedzējtiesa jautā Tiesai, vai direktīvas 6. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka apspriežu procedūras īstenošanai dalībvalstij ir jāizraugās jauna iestāde, kas ir atbildīga par vides jautājumiem, ja iestāde, kura valsts tiesību aktos ir paredzēta šajā nolūkā, ir tā pati, kas ir atbildīga par attiecīgā plāna vai programmas sagatavošanu. Attiecīgā gadījumā iesniedzējtiesa jautā Tiesai, vai šai jaunajai iestādei ir jābūt nošķirtai no iestādes, kas ir atbildīga par plāna vai programmas sagatavošanu.

3) Vai, pareizi interpretējot direktīvu, 6. panta 2. punktā izvirzītā prasība, ka iestādēm, kuras minētas 6. panta 3. punktā, un sabiedrībai, kas minēta 6. panta 4. punktā, ir jābūt reālai iespējai savlaicīgi paust savu viedokli "atbilstīgos termiņos", var tikt transponēta ar noteikumiem, kuros ir paredzēts, ka iestāde, kas ir atbildīga par plāna sagatavošanu, termiņu nosaka katrā atsevišķā gadījumā, kad ir paužams viedoklis, vai arī pašos noteikumos, ar kuriem tiek transponēta direktīva, ir jāparedz termiņš vai — attiecībā uz dažādiem apstākļiem — dažādi termiņi, kuros šādi viedokļi ir jāpauž?"

22. Apvienotās Karalistes un Dānijas valdības, kā arī Eiropas Komisija uz abiem pirmajiem jautājumiem iesaka sniegt noliedzošu atbildi.

23. Apvienotās Karalistes un Dānijas valdības būtībā uzskata, ka ar direktīvu tiek īstenota

minimāla vides novērtējuma procedūru saskaņošana. Tādējādi dalībvalstīm nav pienākuma izveidot jaunu iestādi, kas ir nošķirta un neatkarīga no valsts tiesību aktos paredzētās iestādes. Šajā gadījumā *Department of the Environment for Northern Ireland* vides un plānošanas dienestu sadarbība ļāva sasniegt direktīvā paredzētos rezultātus gan saistībā ar lēmumu pieņemšanas procesa pārskatāmību, gan vides datu visaptverošo raksturu un ticamību. *Department of the Environment for Northern Ireland* paredzēto pienākumu dēļ tā nodrošina, ka plāna ietekme uz vidi tiek pienācīgi ņemta vērā un ka privātās intereses netiek ņemtas vērā tādējādi, ka tas kaitē sabiedrības interesēm.

25. Es nepiekrītu apsvērumiem, kas ir pausti šīs tiesvedības ietvaros. Turpmāk norādīto iemeslu dēļ, es uzskatu, ka dalībvalsts, kas ir tādā situācijā, kāda tiek aplūkota pamata lietā, nevar atkāpties no pienākumiem, kas tai ir noteikti saskaņā ar direktīvas 6. panta 3. punktu, tāpēc, ka iestāde, kas ir atbildīga par plāna sagatavošanu, ir arī iestāde, kura valsts tiesību aktos izraudzīta apspriežu procedūras īstenošanai. Šādā situācijā es uzskatu, ka drošai un lietderīgai direktīvas ieviešanai ir nepieciešams, ka šī dalībvalsts izraugās jaunu konsultatīvo iestādi, kas ir nošķirta un neatkarīga no pirmās iestādes.

26. Šis vērtējums ir pamatots ar Savienības likumdevēja noteiktās apspriežu procedūras raksturu un apjomu, kā arī ar tās mērķiem.

24. Komisija norāda uz atšķirībām, kas pastāv dalībvalstu administratīvajā organizācijā. Dažas valstis spētu izraudzīties vairākas iestādes apspriežu procedūras īstenošanai. Citām savukārt, piemēram, Luksemburgas Lielhercogistei vai Maltas Republikai, varētu būt grūtības izraudzīties jaunu iestādi, kas atbilst direktīvas 6. panta 3. punktā izvirzītajām prasībām, ņemot vērā to izmēru. Komisija turklāt norāda, ka nekas direktīvas formulējumā nenorāda uz to, ka tādā gadījumā, kāds tiek aplūkots pamata lietā, dalībvalstij būtu pienākums izraudzīties jaunu iestādi. Ja tas tā būtu, Komisija norāda, ka šāda mākslīgi izveidota struktūra nespētu sniegt noderīgu informāciju.

27. Direktīvas 6. pantā paredzētās apspriežu procedūras mērķis atbilstoši EKL 174. pantam un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pantam ir garantēt ikvienam tiesības dzīvot vidē, kas piemērota, lai nodrošinātu viņa veselību un labklājību.

28. Tādējādi tā nostiprina ikvienas personas tiesības piedalīties lēmumu pieņemšanas procedūrās, ja tām ir ietekme uz vidi. Šajā

ziņā Savienības likumdevējs ir pamatojies uz pienākumiem, kas Savienībai ir paredzēti saskaņā ar konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, kas tiek saukta par "Orhūsas konvenciju" [5]. Es atgādinu, ka Orhūsas konvencijas mērķis ir garantēt sabiedrības tiesības piedalīties lēmumu pieņemšanā vides jomā, it īpaši saistībā ar plāniem un programmām, kas attiecas uz vidi [6]. Tomēr apspriešanās ir ne tikai tiesības. Tā ir arī pienākums, proti, pienākums aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, paužot bažas un palīdzot par plānu sagatavošanu atbildīgajām iestādēm pienācīgi ņemt tās vērā, kā arī pieņemot vislabākos lēmumus.

29. Visi direktīvas noteikumi norāda uz Savienības likumdevēja vēlmi ievērot šīs tiesības. Tajos ir paredzētas procesuālās tiesību normas, kas ļauj katrā plāna sagatavošanas un pieņemšanas posmā nodrošināt, ka faktiski tiek ņemtas vērā ar vidi saistītas bažas, kas radušās iestādēm un personām, kuras šie projekti ietekmē. Mērķis ir nodrošināt, ka ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai sniegtā informācija ir visaptveroša un ticama [7].

30. Apspriešanās ar iestādēm notiek, sākot jau no plāna sagatavošanas pirmajiem posmiem līdz pat plāna pieņemšanai. Vispirms tās tiek uzklausītas saistībā ar vajadzību attiecīgajam plānam veikt ietekmes uz vidi novērtējumu (direktīvas 3. panta 6. punkts). Pēc tam iestādēm ir jālemj par vides pārskatā ietveramās informācijas apjomu un precizitātes pakāpi (direktīvas 5. panta 4. punkts). Visbeidzot tām ir jāpauž savs viedoklis par šo pārskatu, kā arī par plāna vai programmas projektu (direktīvas 6. panta 2. punkts).

31. Tādējādi apspriežu procedūras mērķis ir iegūt skaidru tās iestādes viedokli, kam ir kompetence vides jomā un ko galvenokārt tieši skar plāna ietekme uz vidi. Šai procedūrai jāļauj katrā no posmiem iegūt viedokli ne tikai par vajadzību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, bet arī par pašu vides pārskata un plāna projekta saturu. Tādējādi iestādei, kas izraudzīta apspriežu īstenošanai, ir jāspēj sniegt atjaunināta un noderīga informāciju. Tai arī ir jāspēj kritizēt veiktais novērtējums

5 — Konvencija, kas parakstīta 1998. gada 25. jūnijā un Eiropas Kopienas vārdā apstiprināta ar Padomes 2005. gada 17. februāra Lēmumu 2005/370/EK par to, ka Eiropas Kopienas vārdā noslēdz Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (OV L 124, 1. lpp.).

6 — Orhūsas konvencijas 7. pants.

7 — Direktīvas preambulas 15. apsvērums.

un izvēle, ko ir izdarījusi iestāde, kura ir atbildīga par plāna sagatavošanu, un, pamatojoties uz savām zināšanām un kompetenci, jāpiedāvā grozījumi un alternatīvi risinājumi.

32. Tādējādi šī iestāde var būt tikai iestāde, kas ir nošķirta un neatkarīga no plānošanas iestādes, kas ir vienīgā garantija tam, ka apspriežu procedūra būs ticama un efektīva. Kā Komisija norāda savos apsvērumos, "ir acīmredzams, ka iestāde nevar pati ar sevi apspriesties". Tāpat kā privātpersona nevar būt tiesnesis un lietas dalībnieks lietā, arī ar valsts iestādi nevar apspriesties par pašas sagatavota plāna ietekmi.

33. Ja tiktu atzīts pretējais, manuprāt, apspriežu procedūra zaudētu jebkādu lietderīgo iedarbību un tas traucētu īstenot Savienības likumdevēja izvirzītos mērķus.

34. *Department of the Environment for Northern Ireland* nevar tādā pašā veidā, kā tā sagatavo savu plānu, izteikt konstruktīvu kritiku par savu projektu un piedāvāt citus alternatīvus risinājumus kā tikai jau izdarīto izvēli. Turklāt, kaut arī faktiski tā ir viena no iestādēm, kas vislabāk var aizstāvēt ar vidi saistītās intereses, jāsecina, ka tai ir jāspēj ņemt vērā viedokļi un bažas, ko var paust, piemēram, specializētākas iestādes vai vietējās iestādes, kuras skar plāna ietekme tā ģeogrāfiskās piemērošanas jomas dēļ. Šajā ziņā ir interesanti norādīt, ka *Department of the Environment for Northern Ireland* kompetence nav traucējusi attiecīgajai sabiedrībai iesniegt vairāk nekā 5 250 apsvērumus par projektu "Northern Area Plan 2016" un vairāk nekā 5 300 apsvērumus par projektu "Magherafelt Area Plan 2015". Tādējādi *Department of the Environment for Northern Ireland* nevar atkāpties no pienākuma rīkot apspriedi ar citu iestādi, kas ir atbildīga par vides jautājumiem, jo pretējā gadījumā direktīva zaudēs kādu būtisku elementu.

35. Lai nodrošinātu ticamu un lietderīgu direktīvas ieviešanu, man šķiet, ka tādā situācijā, kāda tiek aplūkota pamata lietā, ir nepieciešams, ka dalībvalsts saskaņā ar direktīvas 6. panta 3. punktu izraugās jaunu iestādi apspriežu procedūras īstenošanai, kas ir nošķirta un neatkarīga no iestādes, kura ir atbildīga par plāna sagatavošanu.

36. Manuprāt, šāds pienākums nerada nesaprātīgu apgrūtinājumu dalībvalstīm, kam to izmēra dēļ nav plaša tādu valsts iestāžu tīkla, kurām ir ar vides aizsardzību saistīti pienākumi.

37. Direktīvas 6. panta 3. punkta noteikumi ir plaši. Tie saskaņā ar direktīvas 6. panta 5. punktu dalībvalstīm sniedz būtisku rīcības brīvību, organizējot apspriežu procedūru vides jomā [8].

38. Tādējādi no Komisijas pamatnostādņu 7.11. punkta [9] izriet, ka dalībvalstis var izvēlēties izraudzīties valdības struktūrvienības vai valsts iestādes, kas darbojas valsts, reģionālā vai vietējā līmenī. Runa var būt par iestādēm, kuras skar plāna īstenošanas ietekme uz vidi, piemēram, vides inspekcijām, pētniecības institūtiem, kas veic sabiedriskos pienākumus, vai arī valdības dienestiem. Saskaņā ar pamatnostādņu 7.15. punktu runa var būt arī par iestādēm, kurām ir pienākumi vides jomā plašākā nozīmē, piemēram, "tuvākajām vietējām iestādēm".

39. Dalībvalstis var arī brīvi noteikt konsultatīvo iestāžu izraudzīšanās veidu. Saskaņā ar pamatnostādnēm šīs iestādes var izraudzīties, pieņemot tiesību aktus, ar ko tiek veikta transponēšana, kā tas ir šajā lietā. Dalībvalstis var arī dot priekšroku pieejai, kurā ir paredzēts izvērtēt katru atsevišķu gadījumu, kas ļauj ņemt vērā plāna vai programmas saturu [10]. Šajā gadījumā dalībvalsts faktiski var ņemt vērā par plānu atbildīgās iestādes identitāti, lai attiecīgā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai izraudzītos jaunu konsultatīvo iestādi.

40. Gan direktīvas 6. panta 3. punkta formulējums, gan interpretācija, ko Komisija tam ir sniegusi, ļauj uzskatīt, ka dalībvalstīm ir pietiekama rīcības brīvība, lai pieņemtu procedūru, kas var nodrošināt direktīvas lietderīgu un ticamu ieviešanu. Tādā situācijā, kāda tiek aplūkota pamata lietā, es uzskatu, ka Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste var sasniegt šo mērķi, attiecīgās apspriežu procedūras īstenošanai izraugoties, piemēram, vietējo iestādi, ko var skart plāna ietekme uz vidi [11].

41. Tādējādi, ņemot vērā visus šos apstākļus, es uzskatu, ka direktīvas 6. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka, ja par plānu atbildīgā iestāde ir arī iestāde, kas valsts tiesību aktos ir izraudzīta apspriežu procedūras

8 — Skat. arī direktīvas preambulas 5. apsvērumu.

9 — Pamatnostādnes par direktīvas ieviešanu, turpmāk tekstā — "pamatnostādnes".

10 — Pamatnostādņu 7.13.–7.15. punkts.

11 — Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzsver, ka citām valsts iestādēm Ziemeļīrijā ir reglamentējošas pilnvaras, kas ir saistītas ar specifiskiem vides aspektiem.

īstenošanai, dalībvalstij ir pienākums izraudzīties jaunu konsultatīvo iestādi, kurai ir jābūt nošķirtai un neatkarīgai no pirmās iestādes.

B — *Par trešo jautājumu*

42. Uzdodot trešo jautājumu, iesniedzējtiesa vaicā Tiesai, vai direktīvas 6. panta 2. punkts nepieļauj, ka termiņu, kas ir noteikts apspriežu procedūras īstenošanai, katrā atsevišķā gadījumā precizē iestāde, kura ir atbildīga par plāna sagatavošanu.

43. Pamata lietā *High Court of Justice in Northern Ireland* uzskatīja, ka saskaņā ar tiesiskās drošības principu dalībvalstīm būtu jābūt pienākumam precizēt šo termiņu, pieņemot tiesību aktus, ar ko tiek īstenota transponēšana, un tās nedrīkstētu par plānu atbildīgajai iestādei deleģēt atbildību noteikt šo termiņu katrā atsevišķā gadījumā.

44. Apvienotās Karalistes valdība apgalvo, ka termiņi, kas ir noteikti apspriežu procedūras īstenošanai, ne vienmēr ir jānosaka tiesību aktos, ar ko tiek īstenota transponēšana. Komisija savukārt uzskata, ka nekas direktīvas tekstā, ne arī kāds cits tiesību princips nepieprasa dalībvalstīm, lai tās savā likumā, ar ko tiek īstenota transponēšana, noteiktu precīzu termiņu apspriežu procedūras īstenošanai. Pietiekot ar to, ka šis termiņš tiek noteikts apspriežu īstenošanas brīdī.

45. Tāpat kā Apvienotās Karalistes valdība un Komisija, es uzskatu, ka direktīvas 6. panta 2. punkts pieļauj tādus valsts tiesību aktus, kādi tiek aplūkoti pamata lietā un kuros ir paredzēts, ka termiņu, kas ir noteikts apspriežu procedūras īstenošanai, katrā atsevišķā gadījumā precizē iestāde, kura ir atbildīga ar plānu vai programmu. Mans vērtējums ir pamatots ar tālāk izklāstītajiem iemesliem.

46. Pirmkārt, ir zināms, ka ar direktīvu netiek veikta pilnīga ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru un it īpaši apspriežu procedūras saskaņošana. Kā izriet no direktīvas preambulas 8. apsvēruma un 6. panta 5. punkta, Savienības likumdevējs ir paredzējis noteikt minimālo tiesisko regulējumu, ļaujot dalībvalstīm precizēt sīkāk izstrādātu kārtību, kādā veicama apspriešana iestādēs un sabiedrībā.

47. Tādējādi attiecībā uz termiņu, kas ir noteikts apspriežu procedūras īstenošanai, Savienības likumdevējs direktīvas 6. panta 2. punktā precizē tikai to, ka šim termiņam ir jābūt "atbilstīgam", lai iestādēm un sabiedrībai, ar kurām notikusi apspriešana, sniegtu

"reālu iespēju" izteikt savu viedokli [12]. Tādējādi direktīva ļauj dalībvalstīm novērtēt, kādā veidā šis noteikums ir jātransponē valsts tiesību sistēmā [13]. Tādējādi nekas neliedz dalībvalstij nolemt par attiecīgo plānu atbildīgajai iestādei uzticēt uzdevumu noteikt termiņu, kādā ir jāpauž viedokļi, ja vien šis termiņš atbilst direktīvas 6. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem [14].

48. Šī risinājuma priekšrocība ir tāda, ka tas ļauj izvairīties no pārmērīgas procedūras neelastības, ļaujot par plānu atbildīgajai iestādei noteikt termiņu, kurā var ņemt vērā plāna raksturu, tā mērogu un sarežģītību. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka direktīvas piemērošanas joma ir ļoti plaša, jo tajā saskaņā ar tās 3. pantu ir ietvertas ļoti dažādu darbību nozares, piemēram, lauksaimniecības, enerģētikas, rūpniecības, telekomunikāciju vai arī tūrisma nozares. Neatkarīgi no sagatavoto projektu dažādības katram plānam, manuprāt, piemīt īpašas iezīmes, un tādējādi tam ir jāveic īpaša pārbaude termiņā, kam ir jābūt atbilstošam. Man šķiet, ka par plānu atbildīgā iestāde šajā ziņā spēj vislabāk noteikt šo termiņu.

49. Turklāt minētais risinājums man nešķiet pretrunā tiesiskās drošības principam, jo par plānu atbildīgā iestāde apspriešanās termiņu norāda, jau publicējot plāna projektu vai vides pārskatu, kas ir saskaņā ar direktīvas 6. panta 2. punkta noteikumiem.

50. Šajā lietā man ir jākonstatē, ka *Department of the Environment for Northern Ireland* saskaņā ar 2004. gada noteikumu 12. pantu noteica astoņu nedēļu termiņu projektam "Northern Area Plan 2016" un sešu nedēļu termiņu projektam "Magherafelt Area Plan 2015". Šķiet, ka šie termiņi ir pietiekami, jo tie iestādēm un sabiedrībai, ar kurām notika apspriešana, ļāva iesniegt vairāk nekā 5 250 apsvērumus saistībā ar pirmo projektu un vairāk nekā 5 300 apsvērumus saistībā ar otro projektu. Kā to savos apsvērumos uzsver Apvienotās Karalistes valdība, saskaņā ar valsts tiesībām, ja konkrētā gadījumā konsultatīvās iestādes vai sabiedrība uzskata, ka noteiktais termiņš ir pārāk īss, tās var lūgt to pagarināt un, ja pagarinājums tiek atteikts,

12 — Skat. arī direktīvas preambulas 15. apsvērumu, kurā ir norādīts, ka minētajam terminam ir jābūt "pietiekami ilgam", lai varētu veikt apspriešanos, kā arī izteikt viedokli.

13 — Kā piemēru skat. Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvas 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 1. lpp.), 14. panta 2. punktu, saskaņā ar kuru "dalībvalstis nosaka vismaz sešu mēnešu ilgu laika posmu rakstveida piezīmju izteikšanai par [atsauces] dokumentiem, lai nodrošinātu aktīvu iesaisti un apspriešanos".

14 — Šajā ziņā ir interesanti norādīt, ka Orhūsas konvencijas 6. pantā, kas ir piemērojams sabiedrības dalībai saistībā ar plāniem, programmām un politiku vides jomā, proti, tā 3. punktā ir noteikts, ka "sabiedrības dalības procedūrās dažādiem to posmiem paredz pamatotus termiņus, atvēlot pietiekamu laiku, lai sabiedrību informētu [..] un lai [tā] varētu sagatavoties un efektīvi piedalīties ar vidi saistīto lēmumu pieņemšanas procesā".

var ierosināt pārbaudes procedūru tiesā tādēļ, ka piedāvātais apspriešanās termiņš bija nepietiekami ilgs.

51. Ņemot vērā visus šos apstākļus, es uzskatu, ka direktīvas 6. panta 2. punkts pieļauj tādus valsts tiesību aktus, kuros ir paredzēts, ka termiņu, kas ir noteikts apspriežu procedūras īstenošanai, katrā atsevišķā gadījumā precizē iestāde, kura ir atbildīga par plānu vai programmu, ar nosacījumu, ka šis termiņš ir pietiekams, lai iestādēm un sabiedrībai, ar kurām ir notikusi apspriešanās, sniegtu reālu iespēju izteikt savu viedokli par plāna vai programmas projektu, kā arī par vides pārskatu.

V — Secinājumi

52. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai uz *Court of Appeal in Northern Ireland* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem sniegt šādu atbildi:

"1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvas 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu 6. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tad, ja par plānu atbildīgā iestāde ir arī iestāde, kas valsts tiesību aktos ir izraudzīta apspriežu procedūras īstenošanai, dalībvalstij ir pienākums izraudzīties jaunu konsultatīvo iestādi, kurai ir jābūt nošķirtai un neatkarīgai no pirmās iestādes;

2) Direktīvas 2001/42 6. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas pieļauj valsts tiesību aktus, kuros ir paredzēts, ka termiņu, kas ir noteikts apspriežu procedūras īstenošanai, katrā atsevišķā gadījumā precizē iestāde, kura ir atbildīga par plānu vai programmu, ar nosacījumu, ka šis termiņš ir pietiekams, lai iestādēm un sabiedrībai, ar kurām ir notikusi apspriešanās, sniegtu reālu iespēju izteikt savu viedokli par plāna vai programmas projektu, kā arī par vides pārskatu."